

Бийдэн гермүд бэрджэх улст оньган өгхмн

Куч-кблсчрин баях баад-
линь ясулхин, теднэ эдл-ах-
ун болн культури баадлинь
кем джэ ббдлулхин тус-
кар Коммунистическ парт
болн Советск правительств
цуцрлтан угагыар аргынъ
хяанэ.

Советск йосна джилмудин
туршар мана орн-нутгт эн
халхар ик гидг дилвр бэрг-
дв.

Кумн амтнэ баях баадл
эрки чинртэ узмджн — баях
баярн мбн. Алдр Октябрин
дилврин хббтк джилмудт ма-
на орн-нутгт (крестьянмудин
болн селанэ интеллигентрин
бэрсн гермуд тоол уга) 500
сай кв. метр зээтэ гермуд
бэргдв. Советск тбрснэ балгъ-
судт болн кбдлмшчрин
поселкст амтн баадг гермуд
дин тонъ, 1913 джиллэ дунъ-
цулхлэ, 3,7 холван бсв. Тер
бийнъ, амтн баадг гермуд ода
бийнъ, нег улу балгъсудт
болн поселкст, икар керглг-
дженэ.

Эн ик дугуг иигчэ цээл-
гэдж болхмн: негдвар, совет-
ск йосн хуучн йоснас амтн
баадг гермуд легд хатэр ав-
мн. Хойрвдвар, советск йосна
джилмудт балгъсудин болн
кбдлмшчрин поселксин амтн
гурвн дундур холванас икар
бсв. Гурвдвар, мана орн-нутг
дэанэ бмн джилмудт ююгъан
болв чигн арвдг хоршах
збвтэ болв, тер тоод гермуд
тосхлгънас чигн, мана орн-
нутгн экономикн голлгч
тбртэ индустр бсгхин тблэ
деншг болв чигн арвх збвтэ
билэ. Дбрвдвар, советск сою-
зин амтн баадг гермудин кб-
рнэгд 25 сай амтн баярн уга
улдэсн дэн ик гидгар харшл-
тан халдав.

„Олн-амтнэ баях баадл яс-
рулхин туск Коммунистическ
партин болн Советск прави-
тельствн цуг килмдж заагт,
амтн баях баяр тосхлгн эр-
ки чинртэ орм эздженэ.

„Цуг олн-амтнд таасгдд
дбнэгдсн, СССР-д амтн баях
баяр тосхлгн брджулхин тус-
кар партин болн правитель-

ствин белдсн программ, ббр-
хн 10-12 джилмудт орн-нутгт
амтн баях баяр ард улд-
ган уурулхин тблэ гермудин
кбрнэгг хурдар бсгх кергтэ
гисн тбр мана бмн тэвгдженэ
*(Хрушев Н. С.).

Халымг амтн эвраннэ тбр-
кнурн хару ирджакин учрар,
амтн баях баярн керглгдлгн
легд икар бсджэх, мана Халы-
мг автономн тангычд эн тбр
легд ончта ик чинртэ болх
збвтэ. Мана тангыччин эконо-
мик болн культур бсгдж-брг-
джул кергт Коммунистическ
парт болн Советск прави-
тельствн ик гидг дбнъ-нбкд
болджана. Зугл эн джил эн
кергт 70 сай арслнэгас улу
гаргъдв, 1958 джил гаргъхд
3,9 холван ик мбнэгн халг-
дв.

1957 джил гермуд тосхлгн-
нд 20 сай арслнэгас улу
гаргъдв, эн тоод тангыччин
хотл—Элст балгъснд 7 сай
арслнэгас улу гаргъдв.

Амтн баях баярн тетклгн-
нд эрки ик чинртэ болхн эд-
лудин гермуд бийсдэн бэр-
лгн болх збвтэ. Советск го-
сударствн бгчэх ссуд олз-
лад, бийсиннъ арвлсн мбн-
гэри куч-кблсчир бийсдэн
гермуд бэрджэханэ.

Зуг эн джил тангыччин
агъуд 1736 ним гермуд, тер
тоогъас 649 гер Элст балгъс-
нд бэргдв. Энунас талдан
бэрдж дуусгдд уган 825
гер.

Эздуд бийсдэн гер бэрлгн
цугъарагыасн саянар Западн,
Сарпинск болн Каспийск райо-
дт кегдженэ.

Тангычар бұклднэ болхла
гермуд бэрлгн хашнгар кег-
дд йовна. Ода бийнъ эарм газ-
рт брк-булмуд му баярнд бая-
ханэ. 1958 джил тангычур 6
миньг гар халымг брк-бул
нуудж ирн гиджэхиг тоолх-
ла, тангычд гермуд бэрлгнэ
ишклд кеду холван бсхнъ
медгнэ.

Эн тбриг саянар куцэхин
тблэд оданас тосхлгд белдх
кергтэ.

Тангыччин цуг райодт ода
тосхлтин материал белдд
болхмн, белдх чигн кергтэ,
нег улу тбрун болдж хулс
белдх кергтэ, эн джил олзлсн
хулснас даву збвар ик хулсн
кергтэ.

Хулс белдхд сэн цаг—дека-
брь болн январь сарин тбрун
брл мбн. Эн цагт пасн гүн
биш, болв кинттэ болна.
Эн сэн цагт хулс эс белдхлэ,
февраль сард хулс белдлгн
зовлнэгта, февралин пасн-
шуургн болн мартин дулар-
лгн харшлт болхмн.

„Ленинский“ совхозин ди-
ректор ур В. Заритовскин ул-
гурар, совхозмудин, МТС-н
болн МЖС-н цуг директор-
муд хулс белдхд болн зббд
техникс куцднэ орлулх збв-
тэ. Хулс белдлгнэ кбдлмш
саянар куцэхин тблэд шиш-
лнъ тосхлтин бригаде бурдэх,
бийсдэн гер бэрджэх улсн
негдулад, оларн гермуд бэр-
дг келгх кергтэ. Горьковчан-
мудин дамшлтиг мана тангыч-
чин куч-кблсчир олзлх збвтэ.

„Троицкий“, „Балковский“,
108-ч номерт совхозмудин
болн „Родина“, Ленинэ нертэ
колхозмудин гаврт ик чолун
баянэ. Тер чолуг джилн
туршар белдд болхмн. Болв
чолу белдхд намр болн ув-
лин тбрун сэн. Эн цагла амт-
нэ икнъкнъ тбранэ кбдлмшас
сулдкксн цаг.

Мана тангыччин, нег улу
Элст балгъсна куч-кблсчир
бийсдэн гер бэрлгнд берк
кергтэ столари материалар
турцханэ. Эздудт, оийсднэ
гермуд бэрхднэ дбнъ-нбкд
болхн тблэд Элст балгъсна
куч-кблсчрин депутатрин
Советин куцэгч комитет бол-
н КПСС-н балгъсна комитет
балгъсна промкомбинатас, „1-е
Мая“ артелас, ремстройкон-
торас терз, ууд келггиг бур-
дэтхэ гидж нехх збвтэ.

Эздуд бийсдэн гермуд бэр-
лгнд харшлт бблджанъ—
мод болн гермуд буркдг ма-
териал муугъар хулдлгн.
Нег улу модн болн шифер
уга болсн учрар Элст балгъ-
снд 140 гар гермуд бэргдд
дуусгдд уга. Эн джил потре-
бительск кооперац колхозму-
дт, организацт болн бийсдэн
гер бэрджэх эздудт 145 минь-
гн кубометр мод, 45 кубо-
метр фанер, 28 миньгн кв.
метр герин деевр буркдг мате-
риал, 25 миньгн кв. метр
терзин шил, 1500 тонн цеме-
нт, 80 тонн тосхлтин хадас
хулдв. Машингар, кблгар,
тосхлтин материалар эдл-ахун
организац дбнъ-нбкд болц-
хав. Болв эн тоот ик хол та-
тугъар кегдженэ.

Тангыччин болн балгъсна
куч-кблсчрин депутатрин
Советмудин куцэгч комитетс
1958 джилн январь сарас хоо-
ран биш, Элст балгъснд тосх-
лтин материалмуд государств
хулдлг бурдэгдэд, бийсдэн
гермуд бэрджэх улст джилн
эклиар тосхлтин материал бе-
лдтхэ гидж ссуд мбнэг бгхин
аргъ хаях збвтэ.

Культурн-бытовой болн ам-
тн баадг гермуд тосхлгнд
балгъсна поселксин, совхоз-
мудин, МТС-н, МЖС-н, учре-
жденийсин болн предприягъ-
син профсоюзн организац ик
темдгтэ дбнъ болх збвтэ.

Профсоюзин чледудин тоо-
цана болн суньгврин хургу-
дт эрки тбрмудин негнъ бо-
лдж—куч-кблсчринг баях бая-
рар тетклгнэ туск тбр куун-
лгдх збвтэ. Баярн комитетсд,
цуг профорганизаци шун-
мгъа сэн дасмгъа кбдлмштэ
профсоюзин чледуд толгъа-
чта жилищн-бытовой комисс
бурдэх кергтэ. Куч-кблсчринг
баях баярар теткх тбрг цуг
общественность оньган бгх
збвтэ. Эн ик элдв чинртэ кб-
длмшин ашнъ—тосхлтин кб-
длмшт халымгн цуг амтн
орлцхла, эн тбр хурдар тасл-
гдх збвтэ.

Я. ЛЕВАНДОВСКИЙ,
тангыччин совпрофин
оргкомитетин ахлч.